

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
БЕРДЯНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**ЗАТВЕРДЖЕНО**

Рішення вченої ради  
Бердянського державного  
педагогічного університету

від 26 березня 2018 року  
(протокол №9)

**ПІДПРИЄМНИЦТВО В СФЕРІ ПОСЛУГ**

---

**ПРОГРАМА**  
**обов'язкової навчальної дисципліни**  
**підготовки бакалавра**  
**спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»**

**Бердянськ**  
**2018 рік**

**РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:**

кандидат економічних наук, доцент Несторенко Т.П.

Обговорено та рекомендовано методичною радою Бердянського державного педагогічного університету 16 березня 2018 року, протокол №6.

## ВСТУП

Програма обов'язкової навчальної дисципліни «Підприємництво в сфері послуг» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки фахівців освітнього ступеня «бакалавр», галузі знань 07 «Управління та адміністрування», спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність».

**Предметом** навчальної дисципліни є дослідження особливостей підприємництва в сфері послуг як одного з основних видів підприємницької діяльності в сучасних умовах розвитку бізнесу.

**Міждисциплінарні зв'язки:** після вивчення дисциплін «Основи підприємництва», «Мікроекономіка», «Економіка підприємства», «Системи технологій промисловості», передуює вивченню дисциплін «Планування бізнесу», «Оцінка ефективності малого підприємства», «Техніка виконання торгівельних операцій підприємства».

### 1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою навчальної дисципліни «Підприємництво в сфері послуг» є формування у студентів спеціальних теоретичних та практичних навичок з питань підприємства в сфері послуг, дослідження середовища, конкуренції та видів підприємницької діяльності, актуальні, з огляду на сучасну ситуацію, етичні проблеми бізнесу.

1.2. Основними завданнями дисципліни «Підприємництво в сфері послуг» є формування у студентів цілісного бачення проблематики підприємницької діяльності в сфері послуг; вивчення суті та форм ведення бізнесу в сфері послуг, принципів вибору певного виду підприємницької діяльності в сфері послуг; оволодіння новітніми управлінськими підходами та застосування сучасних науково-технічних досягнень в процесі ведення підприємництва в сфері послуг.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми, студенти повинні набути таких компетентостей:

3. Здатність здійснювати діяльність у взаємодії суб'єктів ринкових відносин.

Здатність до системного мислення, креативності, генерування нових ідей, пошуку варіантів нестандартного розв'язання професійних завдань.

Здатність до мобільного оперування знаннями, вміння критично мислити та діяти.

Користуватися довідковою літературою, Інтернетом тощо для самостійного пошуку інформації; систематизувати економічну інформацію, складаючи таблиці (хронологічні, синхроністичні, конкретизуючі, порівняльні та ін.), самостійно інтерпретувати зміст економічних джерел та відбиті в них економічні факти, явища, події; виявляти різні точки зору, визнавати і сприймати таку різноманітність; критично аналізувати, порівнювати та оцінювати економічні джерела, виявляти тенденційну інформацію й пояснювати її необ'єктивність

та демонструвати такі результати навчання:

Базові знання з циклу професійної та практичної підготовки.

Здатність використовувати професійні знання, вміння, навички для розв'язання практичних завдань в галузі підприємницької діяльності і торгівлі.

Здатність отримувати, аналізувати інформацію про розвиток підприємств та визначати зміст, етапи його діяльності.

Здатність аналізувати та оцінювати економічні інновації, визначати доцільність їх впровадження в процесі виробничої діяльності підприємств торгівлі та послуг.

Здатність застосовувати інформаційно-комунікаційні технології в професійній діяльності

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 4/120 (кредитів ЄКТС/години).

## **2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни**

**Тема 1.** Сфера послуг в системі сучасного господарювання.

Послуга: суть, види, класифікація. Характеристики послуг: невідчутність, невіддільність від джерела, нездатність до зберігання, непостійність якості. Класифікація послуг в Україні.

**Тема 2.** Невиробнича сфера як частина сучасної економіки.

Суть і роль невинробничої сфери. Еволюція сфери послуг. Особливості невинробничої сфери в Україні.

**Тема 3.** Особливості розроблення і створення послуг.

Передумови створення послуги. Модель цінності послуги. Принципи розробки послуги. Основні стадії процесу розробки послуги. Методи розробки послуги.

**Тема 4.** Особливості функціонування організації, що надає послуги.

Етапи життєвого циклу послуг. Специфічні риси підприємства сфери послуг. Частина процесу надання послуг. Процес надання послуги.

**Тема 5.** Особливості діяльності підприємства у сфері торгівлі.

Сутність торгівлі та види торговельних підприємств. Ліцензування певних видів торговельної діяльності. Застосування реєстраторів розрахункових операцій. Особливості обліку на торговельних підприємствах. Управління роздрібним товарообігом. Державний контроль в управлінні торгівлею. Особливості функціонування торговельного підприємства в Північному Приазов'ї.

**Тема 6.** Особливості функціонування готельного підприємства.

Сутність та особливості готельних послуг. Сучасні світові класифікації готелів. Технологічний цикл обслуговування клієнтів у готелях. Система управління готельним підприємством. Механізм та особливості формування тарифів на готельні послуги. Особливості функціонування готельного підприємства в Північному Приазов'ї.

**Тема 7.** Особливості діяльності туристичного підприємства.

Особливості здійснення підприємництва у сфері туризму. Виробництво та збут туристичних послуг. Ресурсне забезпечення туристичної діяльності. Механізм економічного управління туристичним підприємством. Винробнича програма туристичного оператора: сутність і структура. Джерела формування та напрями використання доходу туристичних підприємств. Поточні витрати та собівартість туристичних послуг. Управління рухом коштів туристичного підприємства.

Формування ціни на туристичну послугу. Особливості функціонування туристичного підприємства в Північному Приазов'ї.

**Тема 8.** Особливості діяльності підприємств транспорту та зв'язку.

Характеристика транспортних послуг. Особливості організації та управління транспортних підприємств. Управління якістю надання транспортних послуг. Характеристика надання послуг зв'язку.

**Тема 9.** Особливості функціонування підприємства громадського харчування.

Особливості виробничо-торгової діяльності підприємств громадського харчування. Типи та особливості організації підприємств громадського харчування. Ціноутворення у громадському харчуванні. Управління підприємством громадського харчування. Функціонально-виробничі підрозділи підприємств громадського харчування.

**Тема 10.** Особливості надання інжинірингових послуг.

Характеристика інжинірингових послуг. Особливості діяльності інжинірингового підприємства.

**Тема 11.** Підприємництво у сфері надання кредитно-фінансових послуг.

Характеристика підприємництва у сфері надання кредитно-фінансових послуг. Діяльність банків як основних фінансових посередників. Діяльність небанківських фінансово-кредитних установ.

**Тема 12.** Підприємництво у сфері страхування.

Сутність та передумови здійснення підприємництва в сфері страхування. Організаційно-правові форми суб'єктів підприємництва в сфері страхування. Особливості створення суб'єктів підприємницької діяльності в сфері страхування.

**Тема 13.** Підприємництво у сфері надання консалтингових послуг.

Сутність та види консалтингових послуг. Суб'єкти підприємництва у сфері надання консалтингових послуг. Організація підприємницької діяльності у сфері консалтингу.

### **3. Рекомендована література**

1. Господарський кодекс України: Прийнятий Верховною Радою України 16 січня 2003 р. – К.: Істина, 2003. – 208 с.
2. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI [Електронний ресурс] // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 13-14. – № 15-16, № 17. – ст. 112.
3. Закон України «Про ліцензування певних видів господарської діяльності» від 1 червня 2000 р. № 1775-III // ВВР України. – 2000. – № 36. – С. 299.
4. Архіпов, В.В. Організація ресторанного господарства: навчальний посібник / В В Архіпов. – 3-е видання. – К. : Центр учбової літератури, 2019. – 280 с.: іл.
5. Балабан, П.Ю. Комерційна діяльність / П.Ю.Балабан, М.П.Балабан, Т.Л.Мітяєва, О.М.Михайленко, Л.О.Попова, М.М.Хурса. – К.: Знання, 2015. – 500 с.
6. Власова, Н.О. Економіка ресторанного господарства: навч. посібник / Н.О. Власова, Н.С.Краснокутська, О.А.Круглова, І.В.Мілаш. – Х.: Світ книг, 2015. – 368с.

7. Власова, Н. О. Економіка торгівлі : навч. посібник / Н.О.Власова, О.А.Круглова, В.А.Гросул, М. В. Чорна та ін.; за ред. Н.О.Власової. – Х. : Світ книг, 2014. – 473 с.

8. Говорушко, Т.А. Страхові послуги: підручник / Т А Говорушко. – К. : Центр учбової літератури, 2017. – 376 с.: іл.

9. Грищенко, І. М. Підприємницький бізнес: Підруч. для студентів ВНЗ / І.М.Грищенко. – К.: Грамота, 2016. – 519 с.

10. Ібрагімхалілова, Т. В. Потенціал розвитку ринку транспортно-логістичних послуг в Україні // Ефективна економіка. 2011. № 5.

11. Колот, В.М. Підприємництво: організація, ефективність, бізнес-культура : навч. посіб. / В. Колот, І. Репіна, О.Щербина ; М-во освіти і науки України, Держ. вищ. навч. заклад "Київський нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана". – Вид. 3-тє, без змін. – К. : КНЕУ, 2010. – 444 с. : табл., іл.

12. Міжнародна торгівля: підручник для ст-ів ВНЗ / за ред. Ю. Козака, Т. Спорєка, Е. Молендовського. – 5-е видання. – К. : Центр учбової літератури, 2018. – 272 с.: іл.

13. Сақун, Г.О. Організація підприємницької діяльності в галузі зв'язку: навчально-методичний посібник / Сақун Г.О., Калугіна Н.А., Аветисян К.П. – Одеса: ОНАЗ ім. О.С.Попова, 2014. – 120 с.

14. Сич, Є.М. Ринок фінансових послуг: навчальний посібник / Є.М. Сич, В.П. Ільчук, Н.І. Гавриленко. – К. : Центр учбової літератури, 2016. – 428 с.: іл.

15. Торговельне підприємництво : монографія / за наук. ред. С. В. Князя. – Л. : «Львівська Політехніка», 2015. – 724 с.

**4. Методи навчання:** лекція, демонстрування, практичні роботи, метод письмового контролю.

**5. Форма підсумкового контролю успішності навчання** залік.

**6. Система оцінювання** \_\_\_\_\_

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою		Оцінка шкалою ЄКТС
	Для підсумкового семестрового контролю, що включає екзамен, курсову роботу, практику	Для підсумкового семестрового контролю, що включає залік	Для всіх видів підсумкового контролю
90-100	відмінно	зараховано	A (відмінно)
65-89	добре		BC (добре)
50-64	задовільно		DE (задовільно)
35-49	незадовільно	не зараховано	FX (незадовільно) з можливістю повторного складання
1-34	незадовільно		F (незадовільно) з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

**7. Додаткова інформація** \_\_\_\_\_